

ФОАДЕ

п е п т р ѣ

МІНІСТРЪ, ІМІМЪ НАІ АЛТЕРАТОРЪ.

№. 19.

ЛОНІ, 4. ДЕКЕМВРИЕ.

1850.

ПРОТОКОЛЪ

сінодальній весерічей ръсърітепе, din партеа
дієчесеі аръдане, дп весеріка катедраль ро-
твънъ din Apad, дп 23. Івлі 1850 цілвт.

(Ліквієре).

10.

Фінд къ пацівпеа ротънъ дп тімпвріле тре-
квте, дп прівіца ділвъцьтврілор аѣ фост негрі-
жіть, ка пріп шкоалеле дела Maiestatea Ca de
днпъ спірітв тімпвль аїфінцате, съші поать
ажквпе ші ia дела Dvтnegej хотържта лвтіпаре;
афль de маре дрептате ачест сінод а чере ші а
рвга пре Maiestatea Ca тілостівла пострѣ ділпъ-
рат: ка ші пре фінд поштрї, — карій de днпъ п-
тързл лор токтай дп асеменеа тъсвръ поартъ
грезтъптвріле Статвль, ші авънд таленте фръ-
тоасе, къ ржвнъ кътв ділвъцьтвръ, пре сіне се
осевеск, — таї вѣртос de съп de пъріод ліпсії, —
съ се діндбре ка ші пре чеі de алъ релецівпе, аї
ажктора къ стіпендії de але Статвль, ка аша фінд
дп старе de а контінва ділвъцьтвріле ші ла таї
ділалтеле школї din мареа топархіе австріакъ, съ
іась din тржпшій фолосіторії тъдвларі аї Статвль.

11.

Авънд ротънї de релецівпеа ръсърітепеа din
Болгарія ші Банат коміке фіндадівпї къ пеамвз
сърбеск, — весерічешті, карій се administраш дп
Карловід, — ші школастіче дп Пешта; дела а
кърор тапівларе ротънї пврвреа фінд ескіші,
таї вѣртос дп челе весерічешті, пв пдіпъ скъ-
дере авеаѣ, ка ші старе фіндаділор сале пефіп-
дадле квпосквтъ, ба ші ділтв ділвъцьтвріле
дієчесаі, пропшіреа ротънїлор
ділтв квлатвръ фоарте са ділпедекат; дп вртареа
егалеі ділдрептъції требвнд съ ділчете предо-
міреа визій попор асвира алтвя; къ фіаскъ змі-

ліпцъ роагъ ачест сінод пре преа ділалта Ca
Maiestate: ка съ се тілостіваскъ а дензі о ко-
місіоне decintereasъ, каре къ deamъртвтъл чер-
кънд стареа потенітелор fondврі, партеа de днпъ
дрептате поль квспітъ, спре таї денарте тапівл-
заре поль съ пі о dea.

12.

Преоції ші ділвъцьтврії пострї фінд фоарте
ръѣ дотації, тоатъ а лор платъ ста таї вѣртос
din кътва пътъп, каре пв ка пропріетарі, чі п-
таї ка зс-фрѣптврії діл фолосеск ші товшій
контрівдія днпъ ачела ділтв ачеа тъсвръ съп
сілії а плѣті, прекът плѣтеск ачеа, карій аѣ пъ-
тъп пропрії, къ чеа таї адъпкъ съпіпере роагъ
adвnarea сінодаль пре преа тілостіва Ca Mai-
estate: ка лънд дп сокотіпцъ тікълоаса старе а
преоцілор ші ділвъцьтврілор поштрї, ші пъпъ че
despre ділвъцьтвріеа ачестора пъріпеште се
ва ділгrijk, съ віпевоіаскъ дела грезтъптв ачеста
аї declega, адъогунд ші ачеа смерітъ рзгаре, ка
зnde кась парохіаль пв есте, каса чеа пропріе а
преоцілі, дп каре лъквеште, съ фіе сквтітъ.

13.

Pecidinца епіскопаль din Apad, къ прілежвз
грозавѣ революції траквте, пріп дітврпріле din
вечіпа четате ділпъртеаскъ спре орашз din Apad,
апріпгундзсе, епіскопаль къ маре давнъ а клерклгт,
къ тікшорареа demпtъції ші вазіеі епіскопешті,
е сіліт а се сквті дп каса віаріе din Квіп, —
дечі прівінд ла ділгрезареа ші ділтвріеа офі-
цівлі, despre о парте ка съ пв решппъ треввіле
епархіеі decinate, іаръ despre алта ка челе тред-
вілчоасе ла капделаре съ фіе ла олалтъ, педп-
квпіврата ліпсії а афлат adвnarea сінодаль а рвга
пре преа ділалта Ca Maiestate: ка ділainte de
тоате съ се діндбре къ пъріптеаска са вспъвоіре
а тіжлоі пептв дієчеса ачеаста ръдікареа тпей
pecidinца потрівітъ demпtъції епіскопешті, ашіж-

дереа каса пацієнї, кареа пептрз цінереа консісторівлзі де ачеасть релецівне жп Opadia таре са фолосіт, ші де таї твлзі апі прип фок містзігъ заче жп рвіне, съ се тілостіваскъ а о рестаторнічі.

14.

Квноскънд ачест сінод пептмърателе ліпсе але тревілор весерічешті ші школастічі, каре пептквпіврат таї адесеорі пофеск ліфрентаре ші жпбзптиціре, де ліпсь афль а съ чере дела преа жпалта Са Маіестате: съ і се dea воіе de a се дінеа жп tot апвл вп сінод епархіал, стътъторіз din комітбрі весерічешті ші тірені жптрз асеменеа пвтър, а кврві ціпере ка жп вітторіз кв вп рвінд съ квре, ші френтріле каре се atin de темеопіка лві ліфрентаре, жптрз пвтере деплінъ съ се поать ашеза, жп прівінда жпфіппрі ачелвія, кв фіаскъ плекъчівне спре жптъріле ачесте зртътоаре ле аштере жпнінтіа Маіестъції Сале:

Organicarea сінодвлзі diechesi Арадвлзі.

Сінодвлзі diechesan есте адіпареа клервлзі ті а попорвлзі, съв прешедінда епіскопвлзі саѣ а вікарівлзі епіскошеск, жп треава лвкврілор весерічешті ші школастічі.

§. 1. Літва сінодвлзі есте літва рошъпъ.

§. 2. Сінодвлзі се ва жпфіппда din алешій репресентанцілор клервлзі ші а попорвлзі жп асеменеа пвтър, кареле се хотъреште дела 20,000 de сфлете жптрз вп преот ші вп тіреан.

§. 3. Модвл алещерій репресентанцілор тірені зртъторізла ві фі: а) прип консісторізлі Арадан се ва жптрз тоатъ діечеса жп distrікте, din каре фіеште кареле жп пресінца впві комісаріз тіреан, деснре партеа консісторівлзі тріміс, жші ва алеці двпъ плаквіл съв репресентанції съв din попор, ла каре алецере ва терце ка алегъторіз din фіеште, каре парохіе а distrіктвлзі ачелвія вп тіреан. в) Ачест рвінд съ ва цінеа жп прівінда алещерій репресентанцілор din клер, хотъждіссе distrіктвлзі преоділор двпъ пропордіа пвтървлзі алегъторілор din клер, карії съпт пропонресвітерій ші парохій саѣ adminістраторій ачелора. ч) Dіректорвлзі шкоалелор din datopрінці треввінд а лза парте жп сінод, ка неалес de репресентант, пвтай жп десватеря лвкврілор de сфера са atінгътоаре ва авеа вот devicis. d) De ші съ ва цінеа сінодвлзі жп tot апвл, дар алецереа репресентанцілор пвтай tot двпъ ал трейлеа an се ва ре'ної.

§. 4. Дептаций се вор веріфіка двпъ естрасев, протоколвлзі деспре алецереа лор дс.

§. 5. Сінодвлзі de рвінд се ва цінеа жп tot апвл, жп зілеле челе dіntы але лвпні лві Maіs, iap афаръ де рвінд de кътє орі ва adвче ліпса.

§. 6. Півлікареа, саѣ deакъ алецереа репрезентанцілор есте фъквтъ, конкіетареа сінодвлзі се ва фаче таї пвцін кв треизеі de zіle жпнінте, прип епіскопвлзі diechesan саѣ прешедінде консісторівлзі Арадан.

§. 7. Adвпнідзе репрезентанції ла локві de термінат, кареле поате фі пвтай pecidіnца епіскопвлзі саѣ вессеріка катедраль Араданъ, епікопвлзі саѣ вікаріял епікопал, саѣ прешедінде консісторівлзі dіechesan, ва дешкіде сінодвлзі dвпъ datina вессерії, алегъндіссе дої потарі, впвл din клер ші алтвлz din попор.

§. 8. Спре тъпгътоаре філор дховнічешті де ачеасть пацієнї ші релецівне din пврділе комітвлзі Bixarei, tot жптр'ал трейлеа an се ва цінеа адіпареа сінодалъ жп Opadia таре, жп каса пацієнї, спре цінереа консісторівлзі de аколо рвіндітъ, саѣ жп вессерікъ.

Деспре дрептвріле сінодвлзі.

Дрептвріле сінодвлзі есте окъртвітоареа съпреміспекцівне а твтврор тревілор весерічешті ші школастічі.

§. 1. Тоате лвквріле ші жптрвріле окъртвіреї саѣ але даторінде весерічешті ші школастічі.

§. 2. Алецереа епіскопвлзі, кареа прип тітрополіе ва фі аштерпнть Маіестъції Сале спре жптъріре; таї depарте а вікарівлзі съв, а прешедінде консісторіал, а arхіmandrіtвлзі ші а твтврор дерегъторілор монастічі дела protodiakon жп съв, — а протопресвітерілор, а жптрегвлзі персонал консісторіал, а dіректорвлзі distrіptval de школі ші а професорілор de теологіе ші препарандіе, прекът ші алтор школі таї жпалте din diechesъ.

§. 3. Жпоктвріреа сістемеї adminіstratіve саѣ жпнітареа організърі консісторілор, прекът ші а факультъцілор, інстітутелор ші а шкоалелор трівіаіе.

§. 4. Ліпсіреа din дегретвріре а dіректорвлзі ші професорілор жп ал 2. §. пвтіці.

Даторінде сінодвлзі.

§. 1. Союзателе фіндъціїлор, прекът ші алецереа съв орі че пвт, жп кът се din de diechesъ,

ші съ таинствеск пріп дерегъторії diechesane, дп tot авл, — іаръ а бесерічілор пътмай дп кът дп прівінца ачестора с'ар аръта пампсоаре, а ле черка, ші дп житъшпареа ісксітей пекредінде а аплека §. 4. а арт. ал 2.

§. 2. Дп прівінца сокотелелор tot тъдвларія вата вата пріп скріереа пътмай.

§. 3. Tot тъдвларія сіподвлай, кареле къ пътеле се афль дп протокол, ва фі ръспвпъторіз пептръ пагъва фъкътъ пріп пъртініреа впії сај алтві пекредінчос.

§. 4. Ефътвіреа хотържрімор сіподале съ ва жпкредінда консісторіялай респектів.

§. 5. Іаръ алецерееа епіскопвлай, прекът ші а вікаріялай ші а діректорвлай пкоалелор, спре дп търіре се ва аштерне жпайлтеа Маіестъції Сале.

Дп згтъ сіподвлам дптръ ачест тіп концептрателе сале черерѣ къ ачеа втілітъ рвгаре ле предъ търіре сале diechesanвлай епіскоп, ка ла тімпвл съ дп епікопалвлам сіnod din Biena съ віневоіаскъ а ле пропгне, іар таі вжртос ші негрепіт съ се мілостівеаскъ ачелеа а ле аштерне Маіестъції Сале преа ввпвлай постръ топарх, ші къ дп tot тіпвл доведіта са необосігъ ржвнъ кътъ пацівnea ротъпъ дела преа жпдіврата Maiestate а есопера санкціівпареа твтврор черерілор поастре; din кареа прічинъ ачест протокол спре ачест скоп се ва дескіре дп треі есемпларе, din каре впіл M'ріре Сале рецесквлай комісаріз, пептръ de а'л аръта ла таі жпалтвл лок; ал доілеа M'ріре Сале епікопвлай пептръ атінса промоцііне се ва преда, ші ал треілеа пептръ пъстраре се ва впіе дп архівлай diecesії.

Johann v. Atzél m. p.,

als zu dieser Synode delegirter f. f. Regierungskommissär.

(L.S.)

Герасим Радів m. p., епп.

Атанасів Бодко m. p.,
протопресвітер Opadié таре.

Georgie Dan m. p., протопоп.

Teodor Popovicié m. p., прот. Вілагош.

Arcenій Adamovič, m.p., прот. Beizшвлай.

Ioane Radіv m. p., протопопвл Apadan.

Terendів Radіv m. p., прот. Inezвлай.

Гавріїл Нетеї m. p., протопопвл Апчей.

Петръ Moldovan m.p., протопресв. Халмаг.

Cim. Біка m. p., ad. протопресв. Белвлай.

Georgis Tіапошв m. p., патеспік.

Генадів Попескв m. p., проф. ла теологіє,

Iosif Belogіv m. p., вікарій протопопеск.

T. Бакътошів т.р., вік. протопр. ал Бутен.

Петръ Кірілескв т. р.,
парох дп Кітіказів, ка потарів сін. деснре партеа клер.

Ioane Popovicié m. p.,
адвокат, ка копвокат ші потарів деснре партеа тірен.

Ioane Muntean m. p., консіст. ассесор.

Miron Nikodim m. p., дпт. adm. prot. Med.

Georgie Vasilevichів m. p., парох дп Гівла.

I. Аркоші m.p., сенат. ор. Арад ка копвокат.

Georgie Кава m. p., аліментаріз комісарів.

Павл Петріла m. p., адвокат.

At. Shandor tr., m. dr., проф. ла преп ром.

Dimitrie Haika m. p., адвокат.

Г. Попа m. p., жуде черк. дп ком. Арадвл.

Mih. Квічіба m. p., опд. фішк. ал к. Арад.

Grigoriј Popovicié m. p., адвокат.

Опінівnea епікопвлай ротъпеск Andreij Шагана, дп прівінца жпзестрърій клервлай ші а шкблелор ротъпешті, ка ръспвпс ла о провокаре а комісаріялай жппврътеск Edvard Bach.

Ла твлт предвіта скріоаре а M'ріеї Тале din 10. але лвпей ачестія Nr. 536 S. C. C. boind а ръспвнд дп кът дзвін nondepositatea челор че се афль дп ачеа, атьта ші дзвін даторінда таа, афль de віне а педвче квпрінсв сус лъздатеі скріорі дп згтътоареа ппкте, ші адекъ :

I. Оаре дзвін капопеле вісерічей ръсърітепе ші дзвін статвтеле лецвіте але diechesei rъsъrіtene din Apdeal кввіпemise mie deosebі, сај dinprезпн къ влервіл ші алте персоане ла ачеаста кімате, репресентація diechesei, ші дп касвл din згтъ, кът с'ај обічніт а се деволва ші а се лецігіма дрептвл de репресентаціе ал персоапелор кімате?

II. Дп кът из ажвог венітвріле фундаціилор ші фондврілор спре скопвріле вісерічій ръсърітепе, апрат вісерічешті, прекът ші pedagogіche пппъ акті теніт, треввіцелор каре дп прівінца жпзестрърій кввіпчоасе а квтвлай, дп прівінца дотації кореснвпзътоаре а преодініеї, прекът ші дп прівінца префачерій інстітутелор теологіче таі жпалте ші а шкоалелор попвларе дзвін черереа тімпвлай, сънт неапърат de ліпсъ: съ арът къ деатърпвл спеселе, каре дп ачесте треі прівінде се вор фаче de ліпсъ, ші съ дескопер тіжлочеле, din каре ші пріп каре с'ар пътса жппліні кілтві леле ла таі твлт креськътбріе?

(

III. Де къмва дн de liniarea поменитеор арътър дн привінца ліпсевор ші а дн тімпілір лор т'аш афла сіліт а чере врези ажеторів din касса статълі, атвич съ дн піртъшеск пъререа mea decipre пъсъчвпea, каре ва треві а о лва стъпніреа дн привінца днгріжірі ші а контроле престе фондаціле ші фондвріле пъпъ акт стътътоаре днсь пеажвлгътоаре ші дн привінца admіністраціе ажетоарелор ачелора, каре ле ва пъті din тіжлоачеле сале?

IV. Сънт дндрентат за ліпса чеа гравікъ, а префаче інстітута теолоцік ал diechesei теле днпъ моделю алтор асеменеа інстітуте стътътоаре, ші

V. Съ тъ декіаръ, оаре п'ар фі віне ка пъпъ ла рідікареа seminarij лі ві de аічі, съ се трімітъ вп пътър тай таре де клеріч ла Vienna сеаѣ ла Чернъвці?

Мъ гръвесь дарь ла пъпктеле ачесте а ле да чертъл ръспвпс, ші адекъ

Ла пъпктел I.

Капопъл 38. ал сфінділор апостолі квпрінде дн сине ачесте:

„А тутърор вісерічілор лвкврі епіскопъл айъ пътрапе de гріже ші окъртвіаскъле пре еле, фіп-дзі Dmnezej черчеторів; днсь съ изї фіе лві кв пътінду а днсъші шіеші чева din еле.“ Іар капопъл 41. ал ачелор сфінді апостолі зіче: „Порвочіт ка епіскопъл съ айъ стъпніре престе лвквріле вісерічі, къ дакъ свфлетеле челе сътпе але оа-тепілор лві i с'аѣ днкредінцат, кв твт тай таре се kade de a порвочі пептрв вапі, дн кът днпъ а лві стъпніре тоате съ се окъртвіаскъ, ші челор че аѣ треввіцъ, пріп пресвітері ші діаконі съ лі се dea кв фріка лві Dmnezej ші кв тóть евлавіа.“

Mainte лъсънд ачесте дóъ капоне, априат се веде, кв епіскопъл даторів есте а авеа гріжа тутърор лвкврілор епархіе сале, ші а порвочі пептрв вапі, пріп бртаре лві ка бнбіа, каре аре пі-ніреа пітері — plenitidinem potestatis — i се кввіне дрентъл репресентатів ал diechesii. Din капопъл чітат дн рънділ чел днтъг, зnde се зіче: съ п' фіе лві — адекъ епіскопъл — кв пътінду а днсъші шіеші чева din еле, лътвріт есте, кв епіскопъл дн привінца окъртвіре лвкврілор епархіе сале п' есте педертвріт, чі е даторів днпъ капопъл 41. СС. АА. съ дноктеаскъ ачеста кв фріка лві Dmnezej ші кв тоатъ евлавіа. Къ п' е епіскопъл педертвріт дн привінца вістієріе епархіе сале, се веде ші din капопъл 26. ал соворъдъ ал IV. а тоатъ лътвіа, пріп каре се порвочешите:

ка тоатъ вісеріка „че аре епіскопъ, съ айъ ікопом din клерікатъ съ, каре съ ікопомісеаскъ челе вісерічешті днпъ сокотіца епіскопълі съ, ка съ п' фіе фърь штътврі ікопоміа вісерічі, ші din ачеаста съ се ръспеаскъ лвквріле ачештіаш вісерічі ші съ се прічіпвіаскъ дефытмаре преодіе: іар de п' о ва фаче ачеаста, съ фіе съпвс днп-зештілор капоне.“

Бісеріка ръспрітеапъ дела днченітвл еї tot-deavna кредінчоась фіпд ачестор капоне п' аѣ днпіт а днкреде епіскопілор вістієріле епархійлор дн еї, аша прекът чере днделесвя чел адевърат ал капонелор поменіте, ші треввінца тімпілор хотърънд tot deodatъ днпъ днппрежврър челе de ліпсъ, ка епіскопъл кв клеріл съ, пре лъпгъ контрола кввенігъ, съ поарте гріжъ de вапі епархіе сале. Сънт днсь днптътпльр дн вісеріка ръспрітеапъ, зnde ші тіренії іаѣ парте дн адіністрація вістієріе п' пътма а сінгвратічілор вісерічі, чі ші а епіскопілор ші а зпії днтречі тітрополій, прекът есте пілдъ ла тітрополія Карловівілі, а кърея вістієріе о адіністрайзъ пре лъпгъ тітрополітъл вп епіскоп ші треї тірені.

Ачест овічей п' фърь темеа се днтреввін-деазъ дн вісеріка ръспрітеапъ, пептрв кв вістієріле епархійлор се аднпъ din тілеле крещілілор de o парте, іар de алъ парте, фіпд кв преодій, епіскопій ші тітрополітъл се съсділ кв леафъ де-ла попор — tot че преодій, епіскопій ші тітрополітъл аѣ ші din ачеа тестеазъ пе сеама епархіе саѣ а тітрополіе, се сокоате а фі тестат din вапі попорвілі, ла а кърова тапіпвлаціе съ кв-віне а фі ші тірені, ка съ айъ днпілів квпоштінцъ deспре вапі лор, каре віп тіжлочіт пріп епіскопій ші тітрополії дн вістієріа епіскопілор ші а ті-трополіе; de зnde бртеазъ преа фіреште, къ де ші епіскопълі i се kade a пвта гріжъ deспре лв-квріле вісерічілор ші але вапілор лор, тотші п' лві зпіїа, чі ші ікопомілі ші ачелора преодій ші diaconі, каре днпъ със чітатъл 40. капоп апостолеск, съпт віетаді, ка вапі вісерічілор съї dea ла чеї треввінчоши кв фріка лві Dmnezej ші кв тóть евлавіа; прекът ші попорвілі се kade, ка съ айъ пріп репресентанді съї днкврцере дн тапіпвлаціе вапілор вісерічепті, пептрв къ тоате ачеле, челе че агоніеск архіерей віп днпъ днделесвя чел стржис аѣ кввітвілі дела попор, пріп бртаре тапіпвлації вапілор съпт: епіскопъл, клеріл ші попорвілор епархіял, къчі треітса ачеста констітвъ епархія, адекъ вісеріка; din треітса ачеста чеї

алешій de кътъръ категоріїле лор съпт реиресентапції вістієрієї епархіале.

Асертъл ачеста лътвріт се лътвріште ші къ праксъл, чел че се обсервеазъ пъпъ астъзі къ вістієріа вісерічі ръсърітепе дн епархіile челе din Банат, Бъгаріа, Сірміа, Славоніа ші Кроаціа, а кърора вістієрі се таинівлаазъ ла тітрополіеа Карловіцъл, каре праксъ нв е токта днпъ капопеле вісерічешті, къчі фіеште каре епархіе, прекът ат арътат маі със, аре дрепт de a таинівла къ ваній съ; прекът de житпотрівъ се веде din праксъл таинівлаціе вістієрієї епархіеї Бъковінене, ші din чела ал епіскопіе ачестеїа, каре се обсервасе пъпъ ла авл 1830, кънд адекъ епіскопъл ръпосат Ваєліе Мога, остеїт фінд de гріжа ачеаста, аѣ предат житріжіріеї провіндіал-комісаріатвлвъ ваній епархіеї къ штіреа стъпніреї, лисъ фъръ de штіреа епархіалікъл съвъ клер ші попор.

Есте афаръ de тоатъ житоаала, къ епіскопія ръсърітепа din Apdeal, каре din тімпвріле челе маі вені есте дн пърділе ачесте, ші скавпъл еї аѣ фост пъпъ ла авл 1699 скавпъ de тітрополіт, прекът аратъ алътврата аїчі къртічікъ,*) ші пв-маі ла авл 1785 съвъ дерпадат de скавпъ епіскопълеск, — аѣ автъ ші статутеле пропрії пептръ таинівлаціа вістієріеї сале; ачеаста е къ атъта маі швт de крепът, фінд къ епархіа ачеаста днпъ штіртвріа лві Енгел, дн зртмареа історіеї візвер-сале парт. 49., том. 3., фаца 477. съвт архіепіско-пъл Савва, каре аѣ трът дн зілеле лві Георгіе Ракоді ла авл 1663, съвъ цінот доъ соворъ; житр-въл din ачешті съвъ adsc 12 іар дн челадалт 10 статуте. — ші къ попоръл жикъ ші астъзі повестеште decspre тошіле тітрополіеї сале челе din Белград ші Алвінцъ, ші decspre локъл ресидінціе епіскопълвъ din Bad Жи комітатъл Солюкъл ві Сільваш ал Хспедореї. Лисъ еї de ші зртвріеї съпт ал ръпосаділор ачелор архіеї дн тоате дрептврілор лор, каре дънпій дела вісерікъ ле аѣ автъ, тотвши ші еї ші предеческорі тей дела авл 1785 пв-маі астъзі афаръ de ачестеа дрептврі, каре пічі тошіле нв ле пот тъпка, пічі віжеліле тіт-пілор нв ле пот пітічі, — алт че, адекъ хъртії офічіоасе саѣ кърді de венеа тітрополіе цітоаре, нв аї тоштеніт; пептръ къ прекът дн тімпъл ачестеї ръсърітепа чівіл асвпра преа стрълвчітей нв-

стре dinастії ші асвпра naцionalітълор скорпіт ші къ ажвторізл лві Dvtnnezev ві debinцереа ре-белілор съвршіт, — tot архівъл, тоатъ вібліотека епіскопеаскъ, ші tot фундъл іnстрікт ві съвъл пръ-пъдіт ші жъфвт de ревел, авънд ачештіа пісът пе попор, преодіт ші не mine, къ нв аї врѣт съ пърсіт стрълвчіта поастръ dinастіе ші паді-палітатеа поастръ: аша токта ші дн съвршітвл веакълві ал 17., прекът добедеште със поменіта къртічікъ, твтле прігонір аѣ пътітіт тітрополі-твъл de атвпчі, преодіт ші крептініт diechesі ачештіеа, къчі нв врѣръ а пърсіт лецеа лор стръ-тошеаскъ, ші житре алтеле твтле ші de архів аѣ фост ліпсіц! — Іаръ дела авл 1785 жичепънд ора чеа нв пептръ епархіа ачеаста, лисъ tot къ о вітрецітате, прекът се веде din кондіка цврій Apdeala ві 181, — вістієріа впві астфелв de пекъжіе епархії аѣ фост преа пеудсемпать пъпъ ла авл 1815 кънд ла репресентаціа фоствлві атвпчі епі-скоп, Vasile Moga, съвъл житвріат de веніка поме-ніре житвріаты Франчіск а житвді din фондул сідоксії пе сеама клервлві 6000 фл. дн арціт ші а да словоzenie, ка епіскопъл съ поать къмеце тіль дела крептініт съ, ка апої съ се кътпере о касъ пе сеама seminарвлві ші a pecidinціеї епі-скопешті, каре дн авл 1819, днпъ че ла локъл чел маі житвріт съвъл хотържт процесъл дн фаворвл клервлві, каре процес магістратъл съсеск din Сівіз'ла жичепът асвпра клервлві, къчі нв'ї житвдія ка съ кътпере касъ дн четате, съвъл житвіндат. Ші аша din дарвл тарелві ачестві топарх, ші din в-ледереа тіліеї дела крептініт аѣ рътас о съмъ де вані, de зnde сеавъ формат фондул seminаріал; іар фондул сідоксіал съвъл алкътвіт din ачеле прікос-тоареа грошіде, каре съ аднпъ дела крептініт дн tot авл пе сеама лефеї епіскопълві ші а персо-налвлві консисторіял. Фондаціа de 30,000 фл. ар-ціт din компетенціа вестененілор, карій ші аѣ пърсіт каселе ші аверіле лор, есте дела авл 1837 дела житвріаты житвріат Фердинанд I. пе сеама преоділор съвачі! — Есте жикъ ші фондаціа епіскопълві Vasile Moga дела авл 1845 din 29,000 фл. арціт.

Тръвзе съ тітвріеїск, къ ваній грошіделор поменіте дн adnaij перценторії рецешті ші дн administraції дн касса провіндіаль, de зnde епіскопъл ші персоналвл консисторіял пъпъ дн зіоа de астъзі прімеск лефеї сале, ші tot ачесаш кассъ провіндіаль таинівла ваній, че прікоссеа. Фінд лисъ къ перценторії рецешті преа твтл пекъжіе

*) Прометоріа decspre дрептвъл історік ал аї-топоміеї вісерічешті націонале а роштілор de лецеа ръсърітепа дн топархіа австріакъ. —

не оамені къ прілежві інкассациії грошицелор ачестора de о парте, іар де алта парте фінд къ модвл ачеста ал інкассациії вапілор вісеріченіті нъ се потрівшіті къ капіоле вісерічі ръсърітепе, нъ се потрівшіті таі департе пічі къ індепендінда вісерічеаскъ, де каре требве съ се въквре акті ші реліція таа, дар нъ се потрівшіті пічі къ пра-ксыл чесоралте реліції крештіне din царь: дрепт ачееа сіліт съпіт дн прівінда ачеста днтр'аколо съмі даі пъререа таа, ка пъль ла алть ръндівіалъ съ інкассесе грошицеле ачестеа протопопій dictriktval, преквт есте обічейл дн епархіїле Банатъл, але Боларіе, Сіртівл, Славоніе ші Кроадіе, ші deadрептвіл съ се administreze дн вістівіеа епархіалъ.

Fondvl семінапіал, преквт din челе таі със zice с'аі възвт, л'аі таінізлат епіскопвіл ръпосат пъль ла апв 1830; аша даръ есте дрепт, ка ачеста съ се dea дніврьпіт епархії, преквт ші чесоралте фундациї дела дніврьпіт дніврьпіт Фердинанд I. ші дела епіскопвіл Васіліе Мога днівп Фіреа лвкрглві ашіждеріа требве съ фіе съпіт гріжа епархії.

Din тоате претіселе ачестеа зрімезь, къ дрептвіл репресентатів ал епархії се квініе епіскопвіл ші чесор че се хотъресь din партеа клервіл ші днівп ствріле дніврьпіт ші din партеа попорвіл епархіал, ші ачепітіа се алег дн cinodvіл епархіал, спре каре сфуршіт преквт ші din алте твлте прічині есре de пеанърать ліпсъ, ка кът таі днігравъ съ се діе вп cinod епархіал. Іар пъль ла днівнідареа ачестора іріп cinod, епіскопвіл авънд иліп пъттере дн челе съфлетешті, ші дн челе дісчіплінре къ консісторіял съд-diechesan, аре дрептвіл репресентациї епархії, іріп зрімаре ел къ консісторіял ва пріті дніврьпіт фундациїле по-меніті ші ле ва adminістстра пре еле.

Ла пъктвл ал II.

Пентръ квівіта льтвріре а пъктвлві ачествіа требве съ атінг днівітіе de тоате, къ

а) реліція ръсърітепа ші паціа ротъпъ аша ера de апъсать дн цара ачеста, кът пічі лок къвінчос пентръ рідікареа врвініе вісерічі саі школі нъ лі се da, din каре прічині, лвънд афаръ преа пъдіше днівтпілві, вісерічеле се афль афаръ de орашеле ші сателе ачелев, вnde съпіт крештінії тей тестекації къ крештінії din алть паціе ші реліціе; іаръ дн челе таі твлте локвіл се афль вісерічіле теле дн ділтірітві.

б) Преодітіеа нъ аре пічі о дотаціе, фъръ е

рестріпсъ ла венітвіре столаре; че е дрепт, аре дн впеле локвіл 15—30 кр. в. в. дела фіеште каре фаміліе, дн алтеле іаръ къті о zi de клакъ, іар дн фоарте підіне локвіл каптъ din касса алодіаль сътеаскъ 100 фл. т. к. спре пілдъ ла Аврігшіла Гвардіял.

с) de ші dedea кътара дніврьтєаскъ дн локвіре dominіїлор сале ла преодії de алть реліціе пордіеа канопікъ, саі днівп ствріле дніврьпіт еквіваленте пордії канопіч: тотші преодітіе теле, каре дн тоате днівтпілвіле стрълчіт ав арътат кредінда са кътре dinastіеа поастръ стъпнітоаре, нъї dedea пітіка афаръ de преотвіл dela Съкържіт.

д) Преодії de алть реліціе ав ліпселор лор потрівіт квантвіт de лемпne din пъдіріле овштешті, іар преодітіеа таа есте kondemнатъ пъль дн zioa de астъзі ла пееданса ачеса, ка днівса съ фіе ліпсітъ de въпнітатеа ачеса.

е) Пріп артіколвл dietal 15. §. 14. 15. din апв 184%, с'аі хотържт преодітіе теле къті о сесіе канопікъ ші dаскълімор $\frac{1}{2}$ de cecie, днсь пъль астъзі нъ с'аі піс дн лвкрапе.

ф) Маі твлте локвіл се афль vnde преодії de алть реліціе ав касъ, пордіе канопікъ, фъръ съ айв вп съфлет de крештіні, преквт съпіт сателе дн дістріктвл Сівівл: Топжрча, Apoldv de жос, Ск. Севешівл, Латкърт, Ръхъл ші Deal, Ск. Меркврій, N. Ludos шіл., Ск. Нокріх, Бендорф, іар ла Гвра ржжлві аре парохія евангелікъ din Христіан тоаръ, de ші доаръ пічі вп съфлет крештіні de лецеа ачеса аколо нъ лъквеште.

г) Крештіні de алть реліціе фінд дн орі че ліпсъ къпъта днівріреа стъпніреі de а'ші квіде тіль ші дела ротъпъ, іар din потрівіт ротъпъ нъ авеаі вое de a adзла тіль не ла крештіні de алть реліціе ші паціе.

Соартеа протопопілор есте' tot ачесаі къ чеса а преоділор

Тоате ачесте ші ачестор асемене дежосірі ав прічинівіт вісерічії, преодітіе ші попорвіл діечесіт теле констітюшіа ачеса че стъпніпеа пъль ла апв 1848. Дечі нъ е de тіpare, даів аі афлат Мърія Та твлте, каре акті се квініе а се днівріпта дн паціа ротъпъ. Кредім Мърія Та, къ ші доаръ ініма, кънд гъндеек ла тікълоаса старе а епархії ші а паціе теле, дн каре ав девеаіт къ віна алтор пацівпі, каре ші астъзі днів'атъта дефайт паціа таа, кът нъ пот скъпа de пъкатвл врі. Ам днівсъ прічині дествіле de a пъдъжді, къ твлте

сь вор діпдрепта пріп констітюція діпъдатула пострз діпърат Франчіс Іосіф. Щна жесь пз почів трече кв ведереа, чі пептрз драгостреа кътърь дрептате сълт сілт а діпсемна аїч, кв адікъ преодій ші крещтій епархіє телє діп прівіща челор че аж треввіт съ сфересе пе педрепт, діп потріва діпвъдътврі крещтіпешті, аж арътат лятеї вп ексептіль де ръвдаре, каре е впік ші фърь пілдъ діп фелівл съв. Дъпшій кв діпвъпьиата лор підежде кътърь діпненеез ші кв пеклтіта крепінцъ кътърь діпърації Австріє аж сферіт гоане стрыне, аж ръвдат аспріріле ші тотвщ кът ле ера кв пвтіпцъ, зідеај вісеріч ші школї впде пвтai лі се діпгъдзіа; дъпшій плътеај пе епіскопі, пе преодій ші пе челалалте феде вісерічешті, пе автінд de пікьреа врэпн ажеторѣ, афаръ пвтai de діпърації апостолічешті аї Австріє, діптре карі Іосіф II. ле аж dat епіскоп, двпъ че 85 de anii фжеръ фърь епіскоп; діпъратвз Леопольд II. ле аж dat прип артіквлвз діетал 60. 1790 liberum religionis exercitium; діпъратвз Франчіс I. аж діпгъдзіт 6000 ф. т. к.; діпъратвз Фердинанд I. аж фвндат вп капітал de 30,000 ф. т. к. пептрз стіпендізл преоділор събрачі; іар діпъдатвз діпърат чел de актім ствпшіторіз Франчіс Іосіф асеменеа діпдрептъціре релігіонаръ ші політік кв челалалте попоаре. Ші аша діндарвріле преа тілостівілор діпърації ші дін жерг-феле попорвлі съ афль астъзі вістієріса епархіє телє діп вртъторівл кіп:

1. фондвл сідоксіал кам пньз ла	52,000	ф. т. к.
2. „ клерікал . . .	12,000	„ „
3. Фвндација Фердинандіанъ .	42,000	„ „
4. „ а епікопвлвз Мога .	29,000	„ „
5. Аїч віне жи tot anvl ші сима грошиделор че се адвпъ дела попорѣ	5,000	„ „
140,000 ф. т. к.		

Кіелтвелеле фвндацийлор ачестора пньз актім аж фост вртътоаре, ші адекъ пвтai але фвндазії сідоксіал, къті дін челалалте фвндациї пз се кіелтвеште піміка:

1. Леафа епікопвлвз . . .	4000	ф. т. к.
2. „ мапіпвладілор консісторіале	400	„ „
3. пептрз капделаріеа епіскопеаскъ	120	„ „
4. Леафа діректорвл. шкблел. трівіале	400	„ „
5. „ професорвлі жи теолоціе	300	„ „
6. Adjutum пе сеама діректорвлі шкоалелор ла вісітације . . .	80	„ „

7. Стіпендізл ла 14 даскъмі събрачі кътъ 20 фл.	280	„ „
		5580 ф. т. к.

(Ва врта).

Лісемпареа скрієрілор къте с'ај тіпъріт пъпъ ла апвз 1848 ротъпеште кв літерел латіп.

Гръматіка лвг Савіл Клайн 1780.

Гръматіка лвг Шілкай ротъпъ.

„ de „ центрэ літва латіп, тіпъріт діп Блажів 1803.

Гръматіка лвг Алексіе, ла Biena.

Гръматіка лвг Боіаці.

Tentamen criticum despre limba romaneasca de Treb. Laureani, Viena 1840.

Паралелістъ діптре літва ротъпъ ші італіанъ de I. Еліаде, ла Бакрещті 1841.

Дікcionаръ ла Бада de Колоші, П. Маюор ші Корнеліе.

Дікcionар ал епікопвлвз Боб.

Luntre de ante, dela Génser prin Samuel Che-rochi 1805.

Отвз de лвтє ла Бада de Васіліе Ноп, клерікл.

Версвр діпдемнътоаре кътре denprinderea тіперімі ротъпешті, de Бота, 1829 ла Бада.

Предікъ deespre statuzl тілітъреск de Dimitrie Kaian ла Сібіїв 1827.

Карте кътре клер de епікопвлвз Валкан, діп Opadie мапе 1824.

Катіхіс с'ај діпвъдътврі de къпетеніе але вісерічей ръсърітене, de cingelul Neofіт Скріван, ла Іаші 1838, кв вілеквъптареа ші тоатъ келтвіала преа сініцівлвз архієпіскон ал Молдавіе Беніамін Костакі.

Катіхіс, тіпъріт ла Бада, ортографіа зупгреаскъ.

Карте de рягъчівн, de Савіл Клайн, ла Biena.

Къртічікъ de рягъчівн de Moise Szora Noacul да 1843 ла Бада.

Акатістъ, ла Сібіїв.

Ісалмії пророквлвз David, традс deadрептвл din евреешті de Нопп, тіпърід діп Блажів 1834.

Оролоціїв сеама чеслов, тіпъріт ла Блажів 1834.

Евангеліе din тоате dsmineчеле.

**Еклогă пептрă житропареа епископълăхă Лемені
де Т. Ципарій ла Блажіс 1832.**

**Календаре ла Бăда de C. Neagoe, пе ани 1828,
1829, 1830, 1831 ши 1832.**

**Curierul de ambe sexe de I. Eliade 1844—7.
Organul luminării, Jurnal tipărit la Blaju în anii
1847—8. Redactor primariu T. Cipariu.**

Манăскрісе:

**Ексерптă din гръматика лîмбăи ротънештă de
I. Бăдай.**

Теорія ортографіей ротънештă.

**Цель, трачедie оріціналъ дп 5 акте de Hosdu
Timoteiu.**

Версбрă de лăме de Hosdu Timoteiu.

Батракоміоксія (parodie) de Кондз.

**Dictionar ротънеск., томъл I. дела A—M. de
Кôрёси.**

**De вор таї фі ші алтеле, афаръ de ачестеа,
съпт ръганд къпоскъторій а жиштийца pedакција дп
фавбреа штіндэй.**

**Ди фіекаре се веде о житревълцаре парті-
къларъ а са къ ачесте літере спре а репресента
лімба поастръ. Дыпъ чпеле тревъе а фі къпоскътъ
лімба латінь ка съ се поатъ скріе чеа ротънъ;
ші авторіймор лор, дп ентсіасмъл націоналітъй
лор, пз ле а веніт пічі одатъ дп шінте къ ачеасть
лімбъ класікъ, дыпъ каре с'а формат лімбеле de
аміазъзи але Европеи de апъс, ші каре поате съ
фіе глорія літераръ ші стръбноъ а ротънілор, пз
ле а веніт, зік, дп шінте къ ар пштеа съ фіе про-
скрісъ din шкодалеле ротънештă, таї въртос кънд
ачесте шкоале ворвеск деспре формареа лімбей
ротъне. Пріпъ чртаре аѣ грешіт амар жицілін-
дш'ї къ ротъній тревъе съ шітіе латінешт; ші
къ атвлї ле ар веніл лесне а'ші скріе лімба, дыпъ
кът ле віне ші гречилор, пъстръндш'ї оріцінаа ші
адевърател еї карактер. Дыннеzeз dap съї іерте,
каре трече къ ведереа грешалеле оаменілор, пеп-
трь къ ротъній юа kondemнат поате ші de вії ла
фокъл Геенеей.**

**Ди алтеле се веде пъръсітъ пз пштаї оріці-
неа саѣ дерівадіа, чі ші тънгаші ротънітатеа, жи-
тродѣкъндш'ї, дыпъ о конвенціе оаре каре, таніера
саѣ въгъреаскъ саѣ петцеаскъ саѣ ші французеа-
скъ de вом лва жиціите ші алте deосеевіе пърері
че аѣ ешіт.**

(Кърієръ de ambe sexe).

ЛА О ПАСЕРЪ ТРЕКЪТОАРЕ.

**Пъсеріка трекъторе
Че етервл стръвътънд
Легънать п'арініоре
Віл din патріе къптънд:**

**Te салт къ въквріе
Не ачестѣ пътънту спреин,
Шоне пимине пз шітіе
De'с воюс, опі де съспін!**

**Нъмаї шіе, шъндришоръ
Длї воі спуне пъсъл тэй:
Денъртат de дърішоръ,
Нъ маї таче доръл тэй.**

**Д'ағреле легънать
Длї етервл жиғлоріт,
Тз те 'нторч' жиқъ одатъ
Длї пътънтул чел ішйт.**

**Дысь пої, дп дърі стрънене
Ильніет патріеа къ дор,
Трънрадж д'але еї съспіне
Дысътаці д'ал еї амор.**

**Aх! дп цеара 'нстрънать
Дака тз те веї тэрпа,
Bino, драгъ, жиқ' одатъ
П' есіладж а черчета!**

**Дысь ла а та прівіре
D'o фі вр'збл таї пшдів,
Нъ 'нтрача д'а лаї ліпсіре
Din пътънтул чел стръні.**

**Не торънтулт' de тъчере
Околіт de трекъторі,
Мерџі de спуне а шеа дэрере
Мерџі de варсъ лъкъртіорі!**

D. B.

**La Paris ese үп жиціал ротънеск тітват:
„Ротъніеа віїтore,” дп врошкре тибре. —**